Nummer BD2009-006277
Dienst dienst ivv

Gemeente Amsterdam
Burgemeester en wethouders

Agendapunt, 22 september 2009

B&W

Portefeuille **29**
Agendapunt **A0**

Onderwerp

Stand van zaken "Naar een gezonde taximarkt in Amsterdam"

Gevraagde beslissing

1. Instemmen met de conclusies uit het evaluatierapport ‘Kwaliteitstaxi Amsterdam CS’, met de wetenschap dat B&W op 13 mei jl. heeft besloten vanaf 1 juni 2009 een aantal aanvullende handhavingsmaatregelen te treffen om de taxi-situatie op CS te verbeteren. De conclusies uit het rapport zijn:
   a. De doelstellingen van de maatregel Kwaliteitstaxi zijn niet gerealiseerd;
   b. De fysieke indeling van de taxistandplaats en de omgeving zijn niet optimaal;
   c. De maatregel Kwaliteitstaxi is en juridisch en organisatorisch lastig uitvoerbare maatregel;
   d. Bij de uitvoering van de maatregel Kwaliteitstaxi ontbreekt een heldere organisatie;
   e. De informatiehuishouding is gebrekkig;
   f. Knelpunten bij de handhaving.

2. Instemmen met de aanbevelingen uit het evaluatierapport en kennis te nemen van de stand van zaken betreffende de implementatie van de aanbevelingen:
   a. Benoem een taxiregisseur en informatiebeheerder;
   b. Instellen van een operationeel en strategisch overleg;
   c. Informatie- uitwisseling en – beheer;
   d. Verbeteren van de manier waarop handhaving wordt uitgevoerd;
   e. Voorstellen voor fysieke aanpassingen huidige standplaats;
   f. Voorstellen voor de toekomstige locatie van de standplaats.

3. Kennis te nemen van de resultaten van de maatregelen op de korte termijn, zoals genoemd in het handhavingsplan, waaronder al een aantal van de aanbevelingen genoemd onder 2.

4. Instemmen met de genomen maatregelen en dekking voor de kosten Leidseplein.

5. Kennis te nemen van maatregelen voor de middellange termijn: tot de nieuwe wet
   a. Verbeteren exameneis/concessieverlening
   b. Samenwerkingsconvenant
   c. Brief Huizinga aan de Tweede Kamer
   d. Taxiverordening
   e. Mogelijkheden privaatrechtelijk beheer taxistandplaats

Korte historie en bestuurlijke context

Op 13 mei jl. heeft de Commissie Verkeer en Vervoer een besluit genomen over de uitvoer van het handhavingsplan “Naar een gezonde taximarkt in Amsterdam”.

Daartoe zijn een aantal maatregelen in gang gezet die moeten leiden tot meer rust op taxistandplaats Centraal Station.
In diezelfde periode heeft een onafhankelijk onderzoeksbureau de kwaliteitstaxi Amsterdam CS geëvalueerd. Dit onderzoek is als bijlage bijgevoegd.
De tragische gebeurtenis op het Leidseplein afgelopen juli waarbij een taxiklant overleed heeft nogmaals de urgentie en problematiek van de situatie op de Amsterdamse taximarkt benadrukt.
Voorts heeft staatssecretaris Huizinga een brief gestuurd aan de Tweede Kamer als input voor het taxidebat dat op 9 september heeft plaatsgevonden. Hierin zijn de hoofdlijnen van de nieuwe taxiwet opgenomen. De G4 heeft daar een reactie op gegeven. De nieuwe taxiwet moet leiden tot een taxiverordening in Amsterdam waarin eisen gesteld kunnen worden zoals, stratenkennis, omvang van de groep.

Inhoudelijke onderbouwing gevraagde beslissing

Inleiding
Na invoering van de kwaliteitstaxi op 1 maart 2008 op taxistandplaats Amsterdam CS leken de problemen op de standplaats te verminderen.
Na de zomer van 2008 kwamen echter de eerste klachten over misstanden terug. De kwalitatief betere chauffeurs gingen de standplaats mijden. Ook de verkeersoverlast kwam terug. In november 2008 is met grote inspanning van alle betrokken partijen de situatie op de standplaats verbeterd. Een aantal problemen dat was teruggekomen bleef echter en werd begin 2009 ernstiger: oplichting, intimidatie en het via te hoge tarieven weigeren van korte ritten. Op 13 mei jl. heeft B&W besloten tot een aantal maatregelen om hier harder en effectiever tegen op te kunnen treden. Deze maatregelen zijn afgelopen juni van start gegaan. Sindsdien zijn een aantal belangrijke stappen gezet.

- Zo is de handhaving op CS geïntensiveerd en werken de betrokken handhavende partijen nauw samen.
- Er is een convenant ondertekend tussen de gemeente, de politie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat die een essentiële stap is in de verbetering van de controle op taxivergunningen over de stad.
- Staatssecretaris Tineke Huizinga heeft de taxistandplaatsen CS en Leidseplein bezocht en is doordrongen geraakt van de problemen waar Amsterdam mee te kampen heeft.
- Om urgentie te benadrukken is er namens de G4 een brief aan de Staatssecretaris gestuurd waarin een wensenlijst wordt neergelegd die wij graag in de nieuwe wetgeving geregeld zien.
- Hierop vooruitlopend is gestart met het opstellen van een Amsterdamse verordening die eisen stelt aan taxi’s in Amsterdam
- Sinds de genomen maatregelen op CS en Leidseplein durven een toenemend aantal goede taxiondernemers de standplaats weer te bezoeken.

Ongeveer gelijktijdig met het ingangzetten van nieuwe maatregelen om de situatie op het CS te verbeteren werd gestart met een evaluatie van de kwaliteitstaxi. Deze plan- en procesevaluatie van de kwaliteitstaxi werd afgelopen voorjaar uitgevoerd door DSP-groep, een onafhankelijk onderzoeksbureau.

AD 1 Conclusies evaluatie kwaliteitstaxi CS en reactie hierop
De evaluatie is het voorjaar van 2009 uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Per conclusie en aanbeveling wordt hierop kort ingegaan.

a. De doelstellingen van de maatregel Kwaliteitstaxi zijn niet gerealiseerd
B&W onderschrijft deze conclusie. Zodra Amsterdam andere middelen heeft (verordening en aangepaste wetgeving) om de overlast aan te pakken, kan de kwaliteitstaxi in de huidige vorm afgeschaft worden. Nu stoppen zou betekenen een verslechtering van de situatie.

b. De fysieke indeling van de taxistandplaats en de omgeving zijn niet optimaal
De kwaliteitsstandplaats vraagt om een specifieke inrichting. Deze kan op onderdelen verbeterd worden. Echter de ruimte is zeer beperkt. Momenteel wordt door beheerder, politie en beheer stationseiland afspraken gemaakt om kleine aanpassingen aan de standplaats uit te voeren.

c. De maatregel Kwaliteitstaxi is een juridisch en organisatorisch lastig uitvoerbare maatregel
Binnen de huidige wettelijke kaders heeft de gemeente weinig mogelijkheden. De huidige kwaliteitstaxi, gebaseerd op de belanghebbendenvergunning, is daarom een noodmaatregel. Deze maatregel zal daarom ook worden afgeschaft zodra Amsterdam over een nieuwe regeling kan beschikken. Wel is door DSP geconstateerd dat er in de uitvoering nog een aantal verbeteringen mogelijk is.

d. Bij de uitvoering van de maatregel Kwaliteitstaxi ontbreekt een heldere organisatie
Het onder 3 genoemd stroomschema dient om de organisatie helder te krijgen waarbij het duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is.

e. De informatiehuishouding is gebrekkig
Wekelijks vindt er tussen de partijen die betrokken zijn bij het CS een handhavingsoverleg plaats waarbij uitwisseling van informatie en afstemming een vast onderdeel zijn. Bij de implementatie van de nieuwe wet en de taxiverordening zal de informatievoorziening en –afstemming een belangrijk aandachtspunt zijn.

f. Knelpunten bij de handhaving
Er zijn veel partijen bij de handhaving betrokken. Bij het onder 5 genoemde overleg zijn alle partijen aanwezig en worden de eventuele knelpunten meteen besproken.

AD 2 Aanbevelingen evaluatie kwaliteitstaxi CS en reactie hierop

a. Benoem een taxiregisseur en informatiebeheerder
Sinds mei jl. is een taxiregisseur benoemd die direct onder de wethouder valt. Er is nog geen persoon aangesteld als informatiebeheerder. Het handhavingsoverleg is een eerste stap op weg naar een beter informatiebeheer.

b. Instellen van een operationeel en strategisch overleg
Voor CS en Leidseplein bestaan afzonderlijke operationele overleggen. In verschillende overlegstructuren met betrokken partijen komt de strategie voor de midden en lange termijn aan de orde.

c. Informatie-uitwisseling en - beheer
In de verschillende overleggen komt informatie-uitwisseling aan de orde, onder andere via het handhavingsoverleg. Bekeken wordt nog op welke manier de informatie-uitwisseling op een structurele manier kan worden verbeterd.

d. Verbeteren van de manier waarop handhaving wordt uitgevoerd
Sinds 1 juni is op het CS een verbeterslag gemaakt in de samenwerking tussen de handhavende partijen en de kwaliteit van de BOA's . Wekelijks vindt een handhavingsoverleg plaats waarbij de verbeterpunten en voortgang geagendeerd staan. Het onlangs getekende convenant tussen politie, gemeente en Inspectie V&W draagt hier aan bij.

e. Voorstellen voor fysieke aanpassingen huidige standplaats
Naar verwachting wordt in oktober een aantal kleine aanpassingen aan de standplaats uitgevoerd.

f. Voorstellen voor de toekomstige locatie van de standplaats
In de toekomstige inrichting van het station wordt de standplaats een aantal meter verplaatst. Er is een second opinion wordt uitgevoerd naar de mogelijkheid om de standplaats naar de noordzijde van het station te verplaatsen. Uitslag hiervan is op dit moment nog niet bekend.

AD 3 Resultaten maatregelen "naar een gezonde taximarkt in Amsterdam" periode mei-augustus
a. Uitgebreide communicatie taxichauffeurs en betrokken instanties
Tussen 13 mei en 1 juni is er op verschillende manieren aandacht gegeven aan het strenger handhaven op de belanghebbendenvergunning CS. Er zijn brieven verstuurd aan alle belanghebbendenvergunninghouders, informatie op internet gezet, advertentie in de krant geplaatst en op de standplaats meerder malen geflyerd.

b. Per 1 juni vergrote inzet toezichthouders bij standplaats CS, met twee BOA's, in principe van 16.00 tot 02.00 uur. Begin- en eindtijden fluctueren voor extra rendement.

c. Per 1 juni inzet van gastpersoon op CS, te beginnen op de tijden dat een BOA aanwezig is (16.00 uur tot 02.00 uur); ontvangt, informeert en begeleidt klanten. De standplaats wordt aangepast om deze gastpersoon een duidelijke plek te geven.
De aanwezigheid van een gastpersoon op CS taxistandplaats heeft zeker bijgedragen tot rust op de standplaats. Klanten worden geholpen en de doorstroming op de standplaats is verbeterd. Echter, buiten de tijden dat handhavers en de gastpersoon aanwezig zijn blijft het een wanorde op taxistandplaats CS.

Gedurende de vakantieperiode is het heel rustig geweest. Dat is te wijten aan het feit dat vele vaste chauffeurs van taxistandplaats CS op vakantie waren. Na de zomervakantie op de tijden dat geen handhaving aanwezig was, is het weer onrustig geweest op de standplaats. Dat heeft ertoe geleid dat voorlopig op de drukke tijden, maar buiten de tijden dat handhaving aanwezig is, op CS 2 toezichthouders aanwezig zijn om toe te zien op orde en doorstroming van de taxi's.

d. Gezamenlijke controleacties door gemeentelijke toezichthouders, politie en inspectie zo lang als nodig met snelle interne verwerking.
Op 1 juni jl. zijn deze maatregelen van kracht gegaan. Gedurende de eerste 15 dagen heeft men een overgangsbeleid gevoerd en zijn veelvuldig waarschuwingen uitgedeeld.

Per 15 juni jl. is men gaan handhaven met consequenties voor de belanghebbendenvergunninghouders. Tussen juni en eind augustus heeft handhaving op CS het volgende opgeleverd:

- Belanghebbendenvergunning geblokkeerd door overtreding voorschrift CS : 14 (12 voor 2 maanden en 2 voor 12 maanden)
- Belanghebbendenvergunning geblokkeerd door overtreding voorschrift lijnbusbaan ontheffing: 11
- Nog in behandeling: 1

Gegevens inspectie nog in te vullen

e. Benoeming gemeentelijke taxiregisseur met als taak de verbetering van de operationele samenwerking tussen uitvoerende partijen.
De aangestelde taxiregisseur heeft zich intensief beziggehouden met het maken van afspraken tussen de verschillende diensten. Dit heeft onder andere geresulteerd in de ondertekening van een convenant tussen de politie, inspectie en gemeente.

f. Directe blokkering toegangspas bij overtreding vergunningvoorschriften.
De uitvoer van de belanghebbendenvergunning is een moeizaam administratief proces omdat een groot aantal partijen in de BackOffice ermee te maken hebben en het een groot aantal afhankelijkheden kent.
Sinds 1 juni zijn een aantal verbeteringen in het administratieve proces met de uitvoerende partijen doorgevoerd. Om dit proces inzichtelijk te maken is, in samenwerking met betrokken partijen, een stroomschema opgesteld. Dit heeft ieders rol in de keten die tot intrekken van vergunning moet leiden, verduidelijkt.

g. Uitvoering van Mystery guest controles door stichting TX-Keur in opdracht van gemeente. Rapportages gemeentelijke handhavers naar TX-Keur.
TX-keur (voorwaarden waaraan moet worden voldoen om een belanghebbendenvergunning te verkrijgen voor CS), zal in september starten met mysteryguestcontroles. TX keur heeft haar voorwaarden per 1 september verscherpt. Dat betekent o.a. dat een taxichauffeur geen koffergeld meer mag berekenen wat nu praktijk van alledag is.

AD 4 Leidseplein
Het onderschrijven van de conclusies uit het evaluatierapport, de behaalde resultaten van de extra maatregelen die zijn genomen sinds 1 juni jl. op CS en de kosten die daarmee gepaard gaan maken dat het onverstandig is de kwaliteitstaxi op het Leidseplein in te voeren. De tragische gebeurtenis in de nacht van 4 op 5 juli jl.waarbij een klant die een taxi wou nemen zodanig gewond raakte dat hij als gevolg hiervan om het leven is gekomen vroeg om acute maatregelen.

Genomen maatregelen Leidseplein
Vanaf het weekend van 9 juli jl. staan er op vrijdag en zaterdag tussen 23.00 en 06.30 uur, 4 toezichthouders die in nauw contact staan met de politie die op het plein aanwezig zijn. De toezichthouders staan aan de voorkant van de taxistandplaats en zorgen voor een goede doorstroming van de taxi’s en zien toe op een ordelijk contact tussen klant en chauffeur. Dit lijkt effectief te werken. Klanten en chauffeurs reageren positief. Men merkt dat chauffeurs die het Leidseplein aanvankelijk meden, weer terug komen op de standplaats. Daarnaast is er cameratoezicht ingesteld.

De inspectie werkt nauw samen met de politie en is wekelijks aanwezig op de standplaats. Dit heeft in (**invullen**)… gevallen geresulteerd tot intrekking van de taxivergunning.

Er bestaat een nauwe samenwerking tussen politie, inspectie en de toezichthouders. De maatregelen op het Leidseplein blijven ook op de lange termijn intact.

Kosten maatregelen Leidseplein:
Voorgesteld wordt de kosten a € 350.000,- voor de extra maatregelen op het Leidseplein na 5 juli 2009 tot eind 2009 te dekken vanuit het huidige budget taxi (EUR 180.000, begr.nr. 214.01.07) en het restant vanuit de vrije ruimte binnen het budget voor sociale veiligheid openbaar vervoer (begr.nr. 212.01.04) en de in de rekening van 2008 opgenomen reserve voor kwaliteitstaxi Topstad.

AD 5. Maatregelen middenlange termijn:
a. Verbeteren exameneisen ontheffing tram- busbanen.
Per 1 februari 2010 moet opnieuw de tram-busbaanontheffing worden aangevraagd. Dat biedt de mogelijkheid om zwaardere eisen te stellen.
De tram-busbaanontheffing is een privilege die door de gemeente aan taxichauffeurs wordt verstrekt. Om deze ontheffing te krijgen dient men een examen af te leggen en de ontheffing jaarlijks aan te vragen. DienstIVV stelt het beleid op. De administratieve afhandeling gebeurt door Dienst Persoonsgegevens-en Geoinformatie. Intrekken van de vergunning gebeurt nu in mandaat door politieagenten.

De ontheffing is niet verplicht maar is wel een voorwaarde voor de belanghebbendenvergunning op CS. Indien de tram-busbaanontheffing is ingetrokken wordt automatisch de toegang tot standplaats CS geblokkeerd.

b. Samenwerkingsovereenkomst
Een samenwerkingsovereenkomst is gesloten tussen de volgende partijen:
- Politie Amsterdam Amstelland
- De Inspectie Verkeer en Waterstaat
- De gemeente Amsterdam
- Openbaar Ministerie

Deze overeenkomst zal worden uitgewerkt in een aantal werkafspraken die ertoe moeten lijden dat het aantal chauffeurs die een taxivergunning hebben maar deze niet zouden moeten hebben efficiënt kan worden ingetrokken.

c. Taxibrief staatssecretaris Huizinga
Het Rijk erkent dat de vrije taximarkt niet werkt. Samen met het Rijk en de branche wordt gewerkt aan een nieuwe taxiwet. Amsterdam is bij de totstandkoming hiervan, namens de G4, nauw betrokken geweest. Daarbij is sterk ingezet op groepsvorming

Deze nieuwe wet, een aanpassing van de Wet Personenvervoer 2000 en het Besluit Personenvervoer 2000, volgt op de taskforce Toekomstvisie Taxi, waaraan de G4 heeft deelgenomen. De verdere uitvoering van deze toekomstvisie heeft staatssecretaris Huizinga onlangs in een brief aan de Tweede Kamer uiteengezet. Belangrijkste onderdelen van deze nieuwe wet zijn:
1. Gemeenten krijgen de mogelijkheid groepsvorming van taxi's verplicht te stellen (via een taxiverordening).
2. Aan deze groepsvorming kunnen gemeenten eisen stellen, zoals verplichte stratenkennis.

3. De taxigroepen zullen via een eigen sanctiesysteem toezicht houden op de gestelde eisen.
4. Overtreden chauffeurs de regels, dan kunnen gemeenten de vergunning van de groep intrekken, waardoor zij geen taxidiensten op de opstapmarkt meer mogen aanbieden in de gemeente.
5. Er komt een landelijk klachtenmeldpunt, waar gemeenten inzicht in kunnen krijgen.

Hoewel het Rijk hiermee een stap in de goede richting zet, is er nog een aantal kritiekpunten. Deze zijn verwoord in de brief, die tijdens de commissievergadering van 2 september jl is uitgedeeld. Hieronder worden de kritiekpunten kort samengevat:

- **Spoed** maken met wet: 1e helft 2010.
- **Financiering**: zodanig regelen dat de kosten voor het goed functioneren van de markt in de groepsvergunning kunnen worden versleuteld.
- Verantwoordelijkheid voor **handhaving** zoveel mogelijk bij de gemeente (dat wat wij eisen, moeten we ook kunnen handhaven).
- Met name **gedrag** van chauffeurs moet onder de nieuwe wet ook door de gemeente aangepakt kunnen worden.
- Mogelijkheid standplaatsen te reguleren dmv bijvoorbeeld een **concessiemodel**.
- Sancties opleggen aan **individuele chauffeurs** moet voor gemeente mogelijk blijven.
- Totdat de wet in werking treedt, moeten de **huidige eisen** aan taxi's blijven.
- Een pleidooi voor een **eenduidige tariefstructuur.**

d. Taxiverordening
De nieuwe taxiverordening, die zal moeten gelden op het moment dat de nieuwe wet in werking treedt, is momenteel in ontwikkeling. Belangrijkste onderdelen zijn:

- het opnemen van de eisen aan de taxigroep;
- het opnemen van de eisen aan de groepsleden;
- het opnemen van eisen aan de taxi's;
- het opnemen van de voorschriften die bij de taxivergunning horen.

De planning is de verordening op hoofdlijnen in het najaar af te hebben. Deze kan vervolgens aan het ministerie van V&W worden aangeboden als modelverordening. Doel hiervan is de eisen die Amsterdam aan de nieuwe wet heeft, geheel uitgewerkt aan het ministerie te presenteren. De verordening functioneert daarmee als een programma van eisen, waar het ministerie de wet omheen kan bouwen.

De nieuwe wet wordt waarschijnlijk eind dit jaar aan de Raad van State aangeboden. Mocht de nieuwe wet vertraging oplopen, dan zal bekeken worden welke mogelijkheden er zijn om vooruitlopend op de nieuwe wet een eigen taxiverordening in te voeren. Met deze verordening (een taxiverordening 'light') zou mogelijk al een aantal van de elementen uit de uiteindelijke verordening geregeld kunnen worden.

e. Privaatrechtelijk beheer taxistandplaats
Met het verder oprekken van de belanghebbendenregeling en het verhogen van de sancties zijn de grenzen opgezocht van wat juridisch mogelijk is binnen de belanghebbendenvergunning.

Op dit moment rest voor taxistandplaats CS enkel nog de mogelijkheid tot het uitgeven in concessie. Om de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken is advocatenkantoor NautaDutilh gevraagd binnen het vigerende juridische kader ten aanzien van de mogelijkheid van privaatrechtelijk beheer van de taxistandplaats bij het Centraal Station advies te geven.

Om dit mogelijk te maken zal de gemeente bij een besluit van de gemeenteraad de taxistandplaats eerst aan de openbaarheid moeten onttrekken op grond van de Wegenwet. Tegen een dergelijk besluit kunnen belanghebbende rechtsmiddelen instellen wat zeer aannemelijk is.

Gelet op bestaande jurisprudentie is het “allerminst uitgesloten dat de bestuursrechter tot het oordeel zou kunnen komen dat de beoogde onttrekking in strijd is met het stelsel en de strekking van de Wegenwet.” Mocht men tot deze maatregel willen overgaan en heeft de Raad hiertoe besloten en is de bezwaar- en beroepprocedure succesvol doorlopen moet een aanbestedingsprocedure worden doorlopen. Al met al is dit een zo lang traject dat nieuwe taxiwetgeving de gemeente eerder nieuwe mogelijkheden biedt.

Stukken

Meegezonden stukken
- Kwaliteitstaxi Amsterdam CS, Een plan- en procesevaluatie, 15 juli 2009
- Taxibrief staatssecretaris dd 9 juli 2009
- Reactie opgesteld door Amsterdam namens G4 gemeenten op brief Staatssecretaris aan Tweede Kamer dd 31 augustus 2009

Ter inzage gelegde stukken n.v.t.

Behandeling in de raadscommissie

Raadscommissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten op 14 oktober 2009

Behandeling in de gemeenteraad

n.v.t.

Wijze van voorbereiding

Intern overleg / uitkomst n.v.t.

Extern overleg / uitkomst n.v.t.

Bestuursdienstadvies

Urgentie van de te nemen beslissing

Toelichting normaal

Financiële paragraaf

Portefeuille 29
Agendapunt A0

Gemeente Amsterdam
Burgemeester en wethouders
Agendapunt, <datum onbekend>

B&W

Toelichting

n.v.t.

Inspraak (bevolking / personeel)

n.v.t.

Voorlichting en Communicatie

Opnemen in besluitenlijst college

Beslissing b&w

Behandelend ambtenaar

dienst ivv, 10.2, e Wob

Ondertekening

(Dienst)directeur Directeur Directie Portefeuillehouder

Nummer BD2009-006277
Dienst dienst ivv

Gemeente Amsterdam
Burgemeester en wethouders
Onderbouwing gevraagde beslissing

Agendapunt, <datum onbekend>

B&W

Portefeuille **29**
Agendapunt **A0**

Onderwerp

Stand van zaken "Naar een gezonde taximarkt in Amsterdam"

Argumenten

n.v.t.

Kanttekeningen

n.v.t.

Uitvoering

n.v.t.

Aanvullende communicatie

n.v.t.